

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 106.— Diumenge 17 d'Agost de 1902.

LO QUE VOLÉM

Any per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut les quintas y llevas en massa y establit que la reserva regional forosca presti servei tan sols dintre Catalunya.

Contra Tarragona

Lo Ministre d'Hisenda ha desestimat l'instància dels industrials tarragonins demanant rebaixa da la contribució. Ho teniam previst y no ns ha causat estranyesa ni desengany de cap mena, perque sempre havem sostingut qu'és inútil demanar justicia als Gobrns espanyols quan se tracta d'interessos qu'ells despreciativament anomenen *provincianos*. No havem de fer d'ells escarafalls ni han de sortir dels nostres llavis lamentacions ridícules. Ab consignar lo fet ne tenim prou pera que's que encara de bona fè creuen que per salvarnos havem de recorre a Madrid, se'n vagin convencent que és inútil tota esperança.

La petició dels nostres industrials no podia ésser més justa. Tarragona, que no posseix grans indústries, que té un comers raquitich, que ha hagut sofrir en pochs anys una depreciació tremenda de la seva propietat, està equiparada en les tarifes de la contribució a les poblacions de quaranta mil habitants. L'instància esmentada feya veure que això constitueix més que una desigualtat irritant un sarcasmé provocatiu, y totas les entitats cridades a informar, inclosa la pròpia Delegació d'Hisenda, així ho tingueren de regoneixer. Doncs lo ministre d'Hisenda seguit l'informe de la Direcció general y del Consell d'Estat, ha contestat burlantse de les nostres pretensions, que no altra cosa significa lo dir que's fonaments de la petició tarragonina són los mateixos que's de la crisis econòmica que sufreix tot lo país.

No fa molt temps que sense comprendre las nostres companyas y la bondat dels ideals que desfèsem, se'n tillava d'apassionats, d'exaltats, de visionaris. Fins hi hagué qui, ab mala fè manifesta, nos volia aixordar ab lo dictat de separatistes, perque no uniam la nostra vèu al chor més o menys nombros que donava grans mercès al centre, per la concessió de la Liquidadora. Ben aviat los fets han vingut a donar-nos la rahó, que avuy confirma y ratifica d'una manera prou terminant la resolució del Ministre d'Hisenda. Los exaltats d'abans, los visionaris, los separatistes, foren los únichs que hi vegueren clar, los únichs que no's deixaren enganyar per la xerrameca buyuda de's polítics d'ofici, que d'acort ab los del centre venien explotant l'honorada y la miseria d'aquest poble.

No és aproposit i'època ni ho permeten per altra part las circumstancies que atravessa Catalunya; però un altre dia, quan nos sia possible expressar-nos ab completa llibertat, tractarem aquest tema y'n treurem totes, absolutament totes las consecuències.

Per avuy sols nos resta repetir lo que ja havem dit una pila de vegadas. Los polítics madrilenys y's seus corresponents aquí, s'afanyan per anar contra Tarragona: l'han empobrida, l'ha portada a la desesperació y no contents encara, volrian ofegar los esclats de la seva ànima, sas protestas ayradas, única mostra de vida què pot donar avuy. Es necessari doncs, si volém salvarnos, que'n juntem tots, prescindint de ideas y d'affeccions, pera combatrer a l'enemic comú. Ja que's polítics centralistes, van contra Tarragona, Tarragona deu anar contra aquesta taya de polítics.

CONTRAST

Lo fet sembla senzill; però tanca una missió dura, representa un amarrat y sembla que al citar-lo han de surtir los colors a la cara de tot bon espanyol.

Lo dijous de la setmana passada arribaren a Barcelona en lo vapor *Renani*, 81 excursionistas alemanys, ab lo propòsit, que realisaren, de vi-

sitar la ciutat, admirar sus bellesas y estudiar sus creixent desenrotllo. Aquí a Espanya és creencia vulgar que cada extranger que's visita és sinó un Creso, al menys un poseidor de quantiosos bens de fortuna, a qui sobren las lliures o's frachs pera malgastarlos en viatges; però no sempre és així y menys en questa ocasió a que's referim.

Eran los viatgers humils mestres d'instrucción primaria, professors que disfrután de la temporada de vacaciones, recurrent ciutats extrangeras, recreantse així l'ànim y donant pas a l'inteligencia.

No venian a estudiar nostras escolas ni's nostres sistemes, mètodes y procediments d'ensenyança; los conoixen perfectament.

Al vèurels ocupar llarga currúa de carriagies, visitant la ciutat, no podia per menys que acudir a la memoria de l'espectador l'estat florent de las escoles alemanys, ab sos admirables «modos d'organización escolar», nòmenats aquí «sistemes d'ensenyança»; lo perfecte coneixement que allí té de l'educació de caràcter moral, fundat en la naturalesa, segons Bacón, Girard y Pestalozzi; dels tres ordres de procediments, segons Mr. Archille; dels principis pedagògics de Fräbel, convenientment modificats; dels treballs del suis Paroz y de l'escocès Bain; de l'existència d'aquellas Bibliotecas y Museus escolars, que tan enllayrat paper representan en l'educació dels pobles; debian recordar en si, ab amarc condol, que Alemania brilla y mostra floreixent y poderosa, perque allí hi ha organització professional, protecció y consideracions als mestres, que ben retribuïts y disposant de tots los meids necessaris poden gallardament realisar l'importantíssima missió que los hi està encomanada.

Per això mentres a Espanya se publican estats de deutes qu'asombran y denigran; mentres se clama perque hi hagi locals adequats pera escoles y material pera l'ensenyança, a Alemania ls profesor atenen ab desahogo a sus necessitats, estalvian y disposan de recursos pera fer llargas y profitosas excursions; y mentres los alemanys s'admiran de nostra idiosincrasia y nostras miserias, nos espatinem los espanyols de que l'Ajuntament de Cartagena hagi acordat concedir un crèdit pera que dos mestres d'estudi vagin a estudiar l'organización escolar a l'extranger.

Nostre Ajuntament ha emprès l'obra de regeneració de l'hisenda municipal; hora és ja de que proseguintla y completantla pensi en aumentar lo prestigi y consideració dels mestres d'estudi, mellorantlos hi's locals, donantlos bons auxiliars y fent de manera que puguien recullir en altres nacions europeas lo molt bò que allí abunda y que tanta falta'n fa pera'l nostre desenrotllo intel·lectual.

IMBECILS!

Tranquilisemnos. Ni la patria, ni la llibertat perillan. Las fronteras de mar y terra, sobre tot las de terra, estan molt ben, vigiladas y guardadas; y de frares ni de monjas de França, aquí no n'entrará un, que no ho sapiga desseguídal Gobernador de la província límitrofe, y'ls perdiugers de la policia y'ls corresponents telegràfics encarregats d'anarlos entenant sobre aqueix particular. Ben guardadas estan las fronteras; peis colls y valls del Pirineu y per las calas del Mediterrani y pel camp de Gibraltar, podrà entrar contrabando de tota mena, fins vestits fets pera las seyyoras dels ministres; però lo que és de frares, jay del que passi! Pertús o s'aventuri a entrar per Hendaya! Días passats nos feya a saber lo Gobern que n'havia entrat un, com qui diu un que va errar lo camí; ara, ultimament, nos han dit que havian entrat un parell de Maristas, y uns dos

o tres frares més, no diulen de quiña ordre, però que resulta que tornavan de França de pendre unas aguas. Així és qu'el telègraf fá días que'nsté al corrent d'aqueix assumptu, y tot pera tranquilizar als nostres jacobins, que ja estan esgarritats de las xifras que dóna l'última estadística de las ordres religiosas a Espanya, y se'l comensava a posar la pell de gallina sols de pensar ab la *plaga* que'n podia venir de l'altra banda del Pirineu, ara que fan la tercera razzia de congregacionistes.

Y aquesta gent gosa a dirse lliberal! Un grupo de radicals de Suissa, l'any passat, quan comensava l'èxode dels frances expulsats per la llei draconiana d'en Waldeck-Rousseau, demanaren al Gobern de la Confederació Helvètica que's tanquessin las fronteras de Suissa als proscrits injustament de sa pàtria; y'l Gobern de Berna contestà ab la dignitat y l'entresa propia de qui entén y practicala vera llibertat, que may per may cometria un atentat semblant, perque la lliure Helvècia era una terra oberta a tots los homes de bona voluntat que saben viure baix l'imperi de la lley; y que no's negava l'hospitalitat qu'a la demanes y n'usés com cal en lo territori de la República. Això es entèndreho, però als nostres esperits forts no's faria may entendre que ser liberal vulga dir respectar la llibertat del prohisme, y més quan lo prohisme va vestit de frare.

Però sinó són capassos de tenir lo alt concepte de la llibertat, al menys sapiguessent entendre lo que pot portar algún progrés o algún bé a la nació fins en l'ordre econòmic. Si en lloc de mostrarsel Gobern espanyol disposit a fer lo joch dels perseguidors de la religió a França, hagués obert discretament la frontera als expulsats, lo primer que hauriam vist l'any passat a l'iniciar l'expatració dels religiosos, hauria estat la vinguda dels cartoixans de la «Grande Chartreuse» de Grenoble a Tarragona, ahont se'n assegura que ho tenian ja tot preparat per instalhar la fabricació del célebre licor que tants bons rendiments dóna a la Fransa, ja en forma de contribució industrial que pagan los cartoixans molt crescida, ja en forma d'almoines y donatius que fan tot sovint, especialment en son departament, pel sosteniment d'escoles y casas de beneficència y pera otras obras d'utilitat pública. Es cosa que sorprén legir las estadístiques de la distribució dels beneficis de la «Chartreuse» en un deseni.

Figurémnos, doncs, que no sols se'ls obra la porta sinó que se'ls prega de venir, com ha fet algú gobern d'Europa; y nostres lectors catalans podrán comprender quinas consequències tan favorables havían de reportar de la seva vinguda las nostres comarcas vinícolas que, després dels grans gastos de replantació, se troban avuy que no es suficientment remunerador lo cultiu de la vinya per la falta de mercats, per l'impopular impost de consums, y sobre tot per la mala administració de l'Estat espanyol. No parlèm dels beneficis d'altre ordre que solzament la vinguda dels cartoixans portaria a Catalunya; puig estèm en la seguretat de que ells, y sols ells, serian capassos de salvar lo monastir de Poblet de sa total ruina...

Rès d'això veuen, ni ho volen veure los nostres jacobins, ara atrafegats ab la reforma del Concordat, y en tocar la «Marsellesa» y l'*Himne de Riego*, pera espantar als clericals y molestar al Sant Pare, lo padri del Rey que en l'álbum de Còvadonga hi ha estampat que serà fidel continuador de la devoció dels Alfonsos a la Verge Santíssima.

JAUME COLLELL, PBRE.

De La Veu de Catalunya.

Política.... de safeig

La Comissió de Foment del nostre municipi, ha donat una bella mostra de que compleix sa missió y'ls encàrrechs que li confieren los seus còmpanys de Consistori.

La salvació de Tarragona, lo millorament dels interessos comunals, l'adopció de midas que'n portin per un camí de veritable avens, l'ha trobada per fi la Comissió de Foment ab lo dictamen que presentà en la darrera sessió. D'ara ensà, qui vulga treballar en bé de la ciutat, haurá de pèndre a n'aquella Comissió o als individus que la componen, per norty guia.

La contestació que s'ha donat a la instància del Centre Industrial, honra molt, no ho duptem al Sr. Cuchí (M.) y als testaferros que li avalaren lo dicamen.... però, té un inconvenient, y és que avergonyeix de mala manera al Municipi y a Tarragona. Perque quan una entitat se queixa o reclama dels administradors del poble mellores d'utilitat general, nosaltres entenem que deu contestàrseli fent veure que sus queixas són injustas o que'l propòsit del Municipi es lo mateix de l'entitat de referència però que no's pot cumplir per tal o qual rahó. Mes respondre que l'instància no vé en forma porque es un xich fort o perque conté acusacions contra l'Ajuntament (acusacions que no demostran los interessats si són o no justificadas), es pendre lo rave per las fullas, es senzillament volquer amagar l'incapacitat o l'impotència en un torneig de paraules, molt propi de marmanyeras però que desdium de la serietat d'una corporació municipal.

Què demanava la Junta del Centre Industrial? Demanava l'establiment de mercats quin projecte presentà fa més d'un any. Convenen o no convenen los mercats a Tarragona? Doncs si convenen, com ningú pot dubtarlo, se deu prescindir de que sigui aquesta o l'altra la societat que proposa s'implantació, y anar dretament a l'examen detingut y formal del projecte, pera acceptarlo de plè si es conforme, pera aprofitar lo que tinga de convenient, o per rebutjarlo si's considera irrealsizable.

Això hauria succehit si a l'Ajuntament s'obrés ab serenitat y ab correció, si's que més cridan y per tant són los que més obligats venen a donar exemple, no's deixessin portar per passions petitas y odis personals que a la ciutat poch o gens l'interessen. Però no: la Comissió de Foment donant una prova més de la seva ineptitud, en lloc d'obrar com corresponia, nos ha sortit ab una teoria graciosa: la teoria de que cap entitat, per prestigiosa y respectable que sia, pot èntrumetres en los assumptos del Municipi.

Quin concepte s'haurà format aquests senyors de lo qu'és un Municipi? Creuhéu, tal vegada, que allí s'hi v'á fer nombraments de metjes o subastas de trajes pera certes empleats? O és que'ls qui tal pensan han comprès que fòra d'ells no hi ha ningú capás d'iniciativas, de projectes y fins d'amor a la ciutat?

No'ns sorprenen aquests criteris, perque més o menys són los mateixos que imperan en tots los organismes d'un Estat centralista. Los ministres, sia la que vulga sa tendència política, si no ab paraulas ab fets fan veure que l'Estat són ells. A certs regidors los hi passa una cosa semblant: ben clar diulen també que són ells lo Municipi.

Y per això veuen, ni ho volen veure los nostres jacobins, ara atrafegats ab la reforma del Concordat, y en tocar la «Marsellesa» y l'*Himne de Riego*, pera espantar als clericals y molestar al Sant Pare, lo padri del Rey que en l'álbum de Còvadonga hi ha estampat que serà fidel continuador de la devoció dels Alfonsos a la Verge Santíssima.

Poden estar satisfets los senyors de la Comissió de Foment. Han barrat las portas del Municipi a totes las entitats que's preocupan del peregrindre de Tarragona. Serán ells sols, ben sols, los que portin la feixuga càrrega de l'administració comunal, que no ha servit fins ara pera altra cosa que pera desballestar tots los serveys, afavorir amics y portar a la bancarrota ls diners y'l crèdit de tot un poble.

Saludèmlos entussiasmats a en aquests ardits defensors del prestigi del Municipi. Saludèmlos, sí, però no'ns hi parèm a contemplar los seus actes perque l'entussiasme podria tornar-se una cosa ben diferent: despreciant..... o una cosa pitjor.

Lo violí trençat

Per una caritativa costüm, que veña de molt lluny, las senyoras de Port-sur-Marne organisen cada any el mes de Janer una festa de beneficència en profit dels pobres de l'encontrada.

Però aquell any de 189... la Junta's trobava molt amohnada!

Com de costüm, la reunió havia tingut lloc a casa de la senyora Breaut, l'alcaldesa, y desde'ls comensaments los esperits llestos ja havien vist que allò no aniria gayre bé. Y és que, la veritat, no sabian pas què fer. Desde que la caritativa institució funcionava pera exemple dels richs y sense profit dels pobres havia usat y abusat de tots los pretexts ab los que més justament se pot fer una crida a la boffa, bastant sovint refractaria del proxim. Y ademés, no's tractava sols de socorre als altres, calia abans que l'intenció se manifestés baix una forma elegant, propia pera fer valdre els mèrits personals!

La discussió seguia no sense agrair. Tots los descontents dels anys anteriors venien a la boca. Així és que, havent proposat la senyoreta Cousiné, a qui malgrat los seus quaranta cinch anys li agradava fer los papers d'ingènu, representar una comèdia encisadora, se li recordà ab maliciosa que la funció organisaada tres anys abans per la seva iniciativa havia sigut un fracàs immens.

Tampoc calia pènser en una «venuda de caritat»: La darrera organisaada en lo saló de sessions de l'Ajuntament no més havia produït disset frances i mitj!

En quant a las tombolas, mentres no més se tractava de recullir los objectes destinats a premis, tot marxava, perque las senyoras oferian de bon grat cosetas destinades a demostrar la trassa dels seus «dits de fades», y'ls habitants de Port-sur-Marne tenian tots en las seves golfes objectives d'aqueixos un xich deslluïts que van molt bé en certas ocasions. Però per pendre bitllets no hi havia ningú. Tothom volia treure sense afliuir la bossa.

Era desesperador, y la Junta no sabia a quin sant encomanarse. Comensada a las dues de la tarde, la discussió no havia fet ni un pas a les cinch. No obstant, no's podia aixecar la sessió sense pendre un acord! Hauria sigut descredid d'una institució benèfica, honra de Port-sur-Marne feya molts anys.

Si s'organisés senzillament un concert... acudint a la bona voluntat dels aficionats de la població!— proposà la senyoreta Carolina Montheñat, que «deya» monòlechs.

Las senyoras se miraren.

—Això li permetrà posar-se en evidència!—murmurà la senyoreta Cousiné a cau d'orella de la seva vehina.—Y espera trobar un marit reciant beneyterias en públic!

—Oh! no més té vinticinc anys: encara no li passa l'edat!—replicà la bona dòna ab un somris ignorant.

La solterona's mossegà ls llabis y anà a posar-se en un recó pera demostrar lo seu intent de no barrejarse per rès més en la deliberació.

No obstant, la proposició de la senyoreta Monthenoit tenia bona acollida.

Casi totes aquelles senyores eran aficionades a la música, y quant se té un cert valor artístich, que més natural que sonriure a l'idea de que se pot posar en evidència!

La una pensava que podria tocar la seva gran pessa de concert; una altra feia memòria de les cançons més vellas y sentimentals, quina especialitat havia creat y que cantava ab un esllenguiment romàntich molt distingit; una tercera passegava per una vella arpa deliciosa sas mans cregadas d'anells, quina vista encisadora privava, per sòrt, de sentir los sons que treyan de l'instrument, y eran massa caritatativas aquelles hermosas mans pera pensar ni un sol instant en negar-se a l'exhibició en lo primer terme d'un escenari!

La senyoreta Carolina, tingué, donchs, tres vots autorisats que arrosgaren als altres, a las vèus aspres que no cantavan y a las vèus vacilants y modestas que duptyavan del seu talent.

Però una vèu a la que no's consultava s'aixecà, la del senyor Penautier, un vell regidor admès en las deliberacions de la Junta per la mort de la seva inagotable caritat:

—No hi pot haver concert à Pont-sur-Marne sense'l concurs de la Cecilia Fayel,—digué'l senyor Penautier: —Ah! si consentis en cantarnos l'*Ascanio*, compliríam la sala!

Las senyores se miraren ab una visible incertitud. Tothom sab que en una companyia d'artistas, encara que siguin aficionats, no hi ha res tan amohinós com una «estrella».

Lo públich no respira més que pèr ella; la espera abans de sortir y queda absret ab lo seu recorrt quan ja és allí.

Però no poguen esperar aquesta opinió tan natural, tothom callà, menys la senyoreta Cousiné, que de cop y volta recobrà la paraula:

—La Cecilia?... No ho voldria pas fer!... No més canta en l'intimitat!

—Ja ho sé,—exclamà'l vell regidor.—Però al menys se pot probar!

Ademés, és tan més difícil excluir a las senyores Fayel tant més quan la Cecilia té una hermosa vèu! No demanar lo seu concurs seria una falta d'atenció. Són ben lliures de negarshi!

—Té una vèu tan bonica com això?—preguntà descuidadament la mulher del notari.

Lo senyor Penautier aixecà al cel sos ulls encisats...

—Ah! senyora,... una delicia!... Si li sentis cantar la balada de Coloma a l'*Ascanio*!...

La senyora alcaldesa somrigué:

—Es de desitjar que se la senti en benefici dels nostres pobres!

Y desseguida, pera indemnizar a la senyoreta Cousiné, que no cantava ni tocava'l piano ni l'harpa, se decidí que aniria oficialment en nom de la Junta a solicitar de l'amable Cecilia Fayel que prengués part en lo concert de caritat cantant la «balada de Coloma».

La senyoreta Cecilia Fayel, filla del president del Tribunal de Pont-sur-Marne, era una encisadora criatura de divuit anys escassos, decidida y enjogassada, consagrada per complir als seus estudis que acabava, assistint a las diferents classes que en la nostra època forman part integrant de l'educació d'una persona perfecta. Notablement dotada per las arts, possechia, malgrat la seva joventut, una magnifica vèu de contralt que ben pochs privilegiats havien sentit. En efecte, la familia Fayel vivia molt retirada, no per missió tropia ni desdeny, sinó senzillament per l'inconscient efecte d'aqueixa delicadesa moral que vol que certas naturalesas no s'esplayin sinó en l'invernacle de la intimitat. Los senyors Fayel, ab la filla única, Cecilia, vivian molt units en una mena de retiro.

Però d'encís d'aquell retiro havia traspirat, gràcies a las indiscrecions simpàticas dels pochs amics que hi tenien entrada. Ab ocasió d'una verllada molt íntima, la Cecilia, per excepció y per respecte a las obligacions d'hospitalitat, havia sortit de las seves costums de modestia, cantant ab gran art un grapat de fragments de òpera, y los seus oyents, maravellats, li havien fet una reputació local de gran cantatriu.

Lo vell senyor Penautier sobretot, melomaniátic enrage, s'havia apassionat per la «balada de Coloma» de l'*Ascanio*, de Saint-Saëns. Anava repetint a tothom qui'l volia sentir que la senyoreta Fayel hi estava incomparable, y no és exagerat l'assegurar que tot Pont-sur-Marne desitjava ardentment sentir, cantats per los llabis purs de la filla del president, los planys melangiosos de l'amor perdut.

La proposició del regidor responia, donchs, a una necessitat del moment, y la Junta no podia deixar d'aprobarla, solicitant un concurs que assegurava l'èxit.

Ademés aquella simpàtica Cecilia tindria'l triomf modest, de segur que no abusaria de las aclamacions y'n deixaria una part pera'ls altres.

Reconciliada ab l'idea que li conferia una representació important, la senyoreta Cousiné se presentà l'endemà mateix a la casa, ja vella, ahont vivia la Cecilia ab los seus pares, en un barri allunyat de la vila. La senyora Fayel acullí a la visitant ab la seva amabilitat acostumada. Però a

las primeres paraules de la demanda, la Cecilia, que obeïa sempre l'impressió del primer moment, protestà ab ènergia:

—Ah! No pots cantar?—exclamà ella;—donchs be espera, neni; jo cantaré en conte teul!

Y ignorant que obrava com una gran artista en un cas semblant, la encisadora joveneta's posà en mitj de la plassa, y coratjosament, ab tota sa superba vèu, comensà la «balada de Coloma».

sagnant y'ls ulls cremats per las llàgrimas!

La Cecilia l'havia escoltat tota frisosa. Quan lo nen callà ja no pogué aguantar-se. Una idea generosa atravesà'l seu cervell, y per un d'aquells adorables impulsos que li eran habituals, la posà en execució sense retràs.

—Ah! No pots cantar?—exclamà ella;—donchs be espera, neni; jo cantaré en conte teul!

Y ignorant que obrava com una gran artista en un cas semblant, la encisadora joveneta's posà en mitj de la plassa, y coratjosament, ab tota sa superba vèu, comensà la «balada de Coloma».

*Mon cœur est sous la pierre,
Où nous l'avons scellé,
Quand tu l'en es allé!...
En cette autre, il espère!,
Il espère le jour
de ton retour.*

La magnífica cansó brollava vibrant en la sonoritat de la nit y'l silenci de la plassa.

Las finestres s'obrien; dels carrers veïns acudí una gentada sorpresa! La senyoreta Fayel cantava en mitj de la plassa la balada negada al concert! Era cosa que no podian creure ni'ls ulls ni las orelles!...

Però desseguida's comprengué, y una remor corregué per tots los grups que's formavan. Era tan original lo que feia aquella simpàtica Cecilia!

Aixís és que'ls oyents, que en un tan-car y obrir d'ulls ompliren la plassa, encisats pel incident y per l'obsequi, escoltavan ab satisfacció, mentre que la minyona permaneixia apartada, ab la boca oberta y'ls brassos penjant, pensant ab esglay en lo que diria la senyora.

IV

Molt més que la noblesa obliga la bondat.

Malgrat los temors de la minyona, la senyora Fayel no s'atreví a criticar la bona acció spontànea de la seva filla; fins jutjà que no's podian deturar en tan bon camí y abandonar a la dolorosa incertesa de la seva sòrt al noy a qui la caritat dels habitants de Pont-sur-Marne havia assegurat lo pà d'algunys días ab una capta productiva feta després de la audició gens vulgar de la «balada de Coloma».

Colocat l'avi en una casa de retiro, ahont passà tranquilament los pochs días que li quedaren de vida, la família Fayel s'ocupà de l'orfe, no segons las costums de la beneficència vulgar, que molt sovint humilia al pobre en lloch d'enlairarlo, sinó segons los principis de la veritable solidaritat humana, que vèu en tot ser que sufreix un germà desgraciat.

Pera la generosa Cecilia lo noy tan coratjosament socorregut en un dia de hivern, sigué ben aviat un germà. A l'afavorirlo, ni ella ni'ls seus pares pensaren en imposarli una manera de viure. Tingueren la noble delicadesa de trurel de la miseria y de prepararli un démai.

Altres potser s'haurian cregut ferrou confiant lo noyet a alguna institució caritativa, o utilitzant los seus serveys a la casa. Los senyors Fayel li preguntaren senzillament:

—Qué vols ser, fill meu?

Y'l petit, ab la revelació d'un somni en las ninetas, respongué ardentment:

—Vull ser msúich!

Lo seu desitj se cumplí.

Treballà frenèticament ab aquest sol objecte: conquerir la glòria per posarla un dia als pèus dels seus protectors y pera oferirla, com enlluñador homenatge, a l'adorable criatura que l'havia salvat!

Perque si estimá desseguida al senyor y a la senyora Fayel ab una tendresa fillal, sigué un culte lo que esclatà en la seva ànima per la Cecilia, un d'aqueixos sentiments eterns y absoluts que no poden brollar més que en un cor de noy y que duran tant com él. Pera en Joan Cayrol la joveneta devia permaneixer sempre en aquella aureola ab que s'havia aparegut a la seva degradia, y mayimvarià per ningú'l fervor d'admiració que l'inclinava cap a n'ella.

Aixís és que era ditxós. Disfrutava veientla, sentintla, y no demanava altra cosa: lo present lo gronxava, l'istrat passat havia desaparegut, no veyà més que'l démai.

Tota la seva adolescència transcorregué en mitj d'aquell somni suau.

Però, ay! tots los somnis tenen despertar.

V

En Joan Cayrol tenia setze anys, quan a l'arribar per las vacacions a la casa hospitalaria, ahont era tractat com fill adoptiu, hi trobà a tothom de festa. La Cecilia tenia en la cara una alegria desconeguda. Los senyors Fayel somreyan ab tendresa mentre que las seves parpelles aguantaven las llàgrimas; las llàgrimas d'eterna melan-

gia que s'introduheixen en totas las nostras felicitats.

La Cecilia l'havia escoltat tota frisosa. Quan lo nen callà ja no pogué aguantar-se. Una idea generosa atravesà'l seu cervell, y per un d'aquells adorables impulsos que li eran habituals, la posà en execució sense retràs.

—Ah! No pots cantar?—exclamà ella;—donchs be espera, neni; jo cantaré en conte teul!

Pera en Joan sigué com un cop de massa.

May s'havia imaginat que podria anar-se del bras d'un altre y que no la veuria mai més.

Allavors per un cambi que'ls seus protectors jutjaren inesplicable, se tornà esquerp. Fugint de las reunions, passà las vacacions vagant pels boscos, pels indrets ahont se pot sofrir en llibertat y gemegar com una bestia ferida.

En las entrevistas necessaries de las horas de menjar estava tranquil y silencios. No obstant, lo dia del casament lo seu coratge'l trahi. Acabada la cerimonia se'n anà al seu quart y féu dir que estava malalt.

No volia vèure marxar a la Cecilia; comprenia que cauria al costat del cotxe ab un gran crit de desesperació.

Però ella'l buscà: no volia deixar la casa payroll sense abrassar al que anomenava «germanet».

A n'aquell tendre adéu quelcom sagnà en l'ànima d'un Joan y esclatà en plors.

—Què tens, —exclamà la Cecilia espartada:—Ja tornaré, Joan... Tinguis enteniment!

Aixecà cap a n'ella un esguart plè d'una inespreciable desolació, y molt baix, ab una pobre vèu que tremolava espantosament, li cantà:

*Mon cœur est sous la pierre,
Où nous l'avons scellé,
Quand tu l'en est alle!... el*

Ella comprengué y quedà un instant sorpresa; després somriguent per lo que creya una pena de criatura, li digué:

—Això serà oblidat desseguida, Joan! Tinguis enteniment.

Y fugí corrents cap a la felicitat que l'esperava.

IV

En Joan Cayrol no era d'aqueixos que oblidan.

Però per sòrt era dels grans artistas en què'l dolor engendra'l geni.

Pensionat a Roma, després compositor aplaudit, ha alcancat aquella glòria que somniava oferir en homenatje als seus protectors. La seva primera òpera acaba de ser estrenada. Potser l'heu sentida y potser hi havèu plorat...

Y si vos he contat aquesta història és porque sapiguèu què'l talent que nos emociona, és fill casi sempre de l'eterna anyoransa d'una felicitat perduda!

PAU JUNKA.

Com qui no diu rès....!

Ja ha sortit una parodia dels «Jochs florals de ca'n prosa»

Final del discurs del mantenedor, copiat d'un diari de Madrid:

«Se nos ha dicho y repetido, y yo lo he dicho y repito, que debemos europeizarnos. Mè desdigo. Europeizarnos, no; que Europa nos és pequeña; universalizarnos más bien, y para ello españolizarnos aún más.

Muchos aplausos.»

E a dir que:

Espanya, españolizándose, más que europeizarse, ha de universalizarse....

Però, se'm acut preguntarli a'n aquell bon senyor, mantenedor de aquells jochs florals:

Quién, españolizándola, más que europeizarla, la universalizará:

Perque... el españolizador que europeizándola la universalice, buen españolizáeuropaeuniversalizádor serà...

N'ols hi sembla....?

.....!

Quina pega!

Decididament los caciquistes d'aquí estan de pega y rès los hi surt bé. Se'n recordan d'aquella célebre comissió del municipi que va anar a Madrid per arreglar lo trasllat de la Liquidadora. Prou que se'n deuhen recordar, com també recordaran que passejant los senyors de la comissió per lo Retiro trobaren a D. Zenón; que D. Zenón los hi va parlar del expedient de rebaixa de la contribució; que D. Zenón los hi va donar bones esperances, etz., etz.

De tots aquells oferiments; de totas aquelles protestas d'amistat; de las grans simpatias per Tarragona... n'ha

resultat que malgrat los informes d'oficials, que apoyaren y justificaren la rebaixa del tipò de contribució, D. Zenón, lo propi D. Zenón, y se'n declarà que no hi ha lloch a acudir a la tal rebaixa per los motius que tindran ocasió de llegar en altre lloc d'aquest número.

Sòrt que a la comissió de Tarragona no se li va occorrer treballar cap a un assumpt d'interès per la localitat, fòra de la Liquidadora y d'això de la contribució, dues coses que han sortit que ni pintadas.

Un consol nos queda o més ben dit los hi quedarà als que varén anar a Madrid; las felicitacions que reberen por el celo, actividad e intel·ligència que demostraren en defensa dels interessos de Tarragona. Tampoc que decimient que's donaren a l'Anselm Guasch, per lo bé que secundàriament aquells trets dels que's trobaven a l'Excm. Dr. i Cuchí (M.), que com que bona mà, per procurar a Tarragona elements de vida.

CARITAT

Caps trencats

Un altre cap vá quedar en lo número 102 de LO CAMP DE TARRAGONA, que reculó avuy per capdellano en lo mateix capdell, donchs que com los demés pertany a la mateixa troca y és del mateix fil, demostrant que tot és petit dintre nost

Comissións y Representacións

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

var a escriptura, determinant en ella las condicions de dit contracte y, per tant, en ella debem trobar l'explicació del dubte que venim a discutir.

Traduim un paragraf de dita escriptura y així podrém discorre ab meller coneixement de causa. Diu així:

«Com l'aument y conservació de les aludidas coses dependeix de la nostra administració, establím y ordenèm que dit hospital sigui regit per dos administradors; un eclesiàstich elegit pel Capitol y l'altre seglar, y ciutadá elegit pel Concill de la ciutat, quins tinguin tot lo poder d'administrar bé y fidelment a voluntat de dit hospital, ab lo consell de dos vocals, un així mateix eclesiàstich elegit pel propi Capitol y l'altre seglar y ciutadá elegit pel Concill de la ciutat, quins dos administradors, haurán de desempenyar lo càrrec per lo termini de dos anys passats quins han de ser renovats y de nou elegits en la forma dalt indicada, com així mateix per lo que respecta als vocals, venint obligats ctz. Més avall diu: «Així mateix ordenèm que dita elecció degui ferse dèu dies abans de finir los dos anys y si per descuit o omisió no hagués sigut feta pel Capitol o Consell de la ciutat en aquest cas poguem eleger segons queda expressat» o siga que l'Excm. Sr. Arquebisbe los pugui elegir tots.

Donchs, ara bé, si's dos vocals seglars, o administrador y vocal seglar, que actualment forman part de la Junta de l'Hospital de Sant Pau de aquesta ciutat, havien d'esempenyat dits càrrecs per espai de dos anys com l'escriptura disposa, perquè han de continuar passats aquells, desempenyant los mateixos càrrecs? ¡Oh! perquè varen ésser reelegits me diréu; però jo dech haver de fer present que l'escriptura no parla de reelecció sinó de renovació, o sigui de fer administrador y vocal seglar nou. Són nous los que ara hi hár No; donchs, no són els que dita escriptura disposa.

Per altra part, si renovar vol dir comensar de nou lo interromput per algun temps, s'han renovat los vocals seglars, o administrador y vocal seglar de l'actual Junta de dit Hospital al termini dels dos anys? quina interrupció hi ha hagut de quan temps ha sigut aquesta interrupció? de dies, horas, quarts, minuts? no; ni de instants; la interrupció no ha existit, no hi ha hagut tal interrupció; mentres los reelegian desempenyavan lo mateix càrrec que continuaven desempenyant abans y que han continuat desempenyant després; de modo que hi ha continuació, no interrupció y per tant no hi ha renovació; donchs no s'ha cenyir l'Ajuntament a lo que preceptua l'escriptura; donchs, si no hi ha cap text en contra tinch dret de seguir, no ja ab lo dute de la legalitat, sinó ab la certesa de que dita reelecció és ilegal, lo que continuare creient mentres no se'm demostrari lo contrari, cosa fàcil si fos possible, perquè no'm domina cap prejudici, sinó l'interès d'equitat, y justicia y'l sentiment de cumplir y veurer cumplir les lleys quan són bonas y quan són dolentes, encara que sigui protestant de les que tinguin l'última condició, ja que cumplint ab las dolentes és com se demosta que ho són.

Lo cas és que ya ho són, legal o ilegalment; no se si te remey aquest mal y s'hi tinguis y dependis de l'Ajuntament dupto molt que n'hi posés, perquè fins ara no ha demonstrat grans pressas a destir los torts, demonstrats per mi hasta l'evidència, que redundan en perjuici dels malalts pobres de Tarragona, dels que paquen pocs que a n'aquells pobres malalts no poden tenir la deguda assistència.

Ah! si tots los desitjos, totas las activitats y totas las influencies que es varen gastar per lograr la reelecció, en mon concepte ilegal, s'haguessin invertit en exigir de l'Ajuntament lo cumpliment de lleys y reglaments en benefici dels malalts pobres de Tarragona, alashoras si que haurian demostrat posseir sentiments de justicia y caritat, y en paga d'aquells sentiments haurien lograt les tant cacarejadas economies d'hospital per qui deurian vetllar més del que vetllan ja que tants desitjos mostren uns per ser vocals y altres perquè'n siguin los que ho desitjan costi lo que costi y pesi en

qui pesi. No consisteixen no, les economies en desfutur un mètge ab tal pretext, a pesar de haver obtingut la plassa en renyit y rigorós concurs y de haverse ofert a desempenyar lo càrrec gratuitament. les verdaderes economies consisteixen en fer cumplir a l'Ajuntament, alsant fort la vèu los regidors vocals de l'hospital, la llei y Reglaments tantas vegades només, donchs així, tenint cabal assistència's malalts pobres a domicili, no anirian, no a l'hospital, pel que senten especial y instinctiva aversió. Fent això's vocals regidors, precindint la Junta en massa de miras personals y donant las obras totas a subasta, fent guardar proporcio justa ab los sous del personal indispensables, precindint del que no sigui veraderament necessari y donant compites al públich, augmentarien sos caudals, podrian reformar la casa que de tot té menys d'hospital y veurian acudir a les persones caritatives y acudidores que gastan molt per los morts, com obsequiarian las arcas de l'hospital per poguer gastar pels vius, perquè una de las causas principals del retraiement de las personas caritatives és lo no vèure clara, la situació en què's troba l'hospital, y las miras personals no prou justificadas als ulls del públich que ha de pagar.

A. RABADA

(Seguida)

NOVAS

Lo «Centre Industrial nos ha remès copia de la següent comunicació que ha rebut de l'Administració de Contribucions de la província, referent á la petició de la rebaixa del tipò per que tributa Tarragona. Com d'aquestassumpto ja ns'ocupa en altre lloc, sols recomanem al públich que llegeixi ab detenció'l document. Diu així:

«La Dirección general de Contribucions con fecha 26 de Juliol último, dice al Sr. Delegado de Hacienda lo que sigue:

«El Excmo. Sr. Ministro de Hacienda ha comunicado á esta Dirección general con fecha 15 del corriente mes la real orden que sigue: Ilmo. Sr. En el expediente seguido con motivo de reclamaciones formuladas por el Centro Industrial y Cámara de Comercio de Tarragona solicitando la rebaja de base de población porque dicha Capital contribuye por el concepto de Industrial, el Consejo de Estado en pleno ha emitido en el mismo el siguiente dictamen: Excm. Sr. De Real Orden de 9 de Diciembre último, ha sido remitido á informe de este Consejo en pleno el adjunto expediente del qual resulta: Que la Cámara de Comercio y el Centro Industrial de Tarragona solicitaron en el pasado mes de Febrero la rebaja de la base de población que tiene asignada en las Tarifas de la Contribución Industrial; y habiéndose tramitado de conformidad con las disposiciones reglamentarias el oportuno expediente en él, informaron los centros y entidades de dicha Ciudad mostrándose todos conforme incluso la propia Delegación de Hacienda en la provincia, en la necesidad de rebajar de la 4.ª á la 6.ª la referida base, alegando para deducir tal pretensió, la decadencia industrial, mercantil y agrícola en que se encuentra Tarragona. — La Dirección general de Contribucions, en vista de las resultas del expediente y lo dispuesto por el Reglamento y Tarifas de la Contribución Industrial opina que debe desestimarse la insancia de referencia. — Y en tal estado del expediente, ha sido remitido por V. E. á informe de este Consejo en pleno. — La decadencia industrial y agrícola que se alega para sostener la necesidad de que se rebaje de la 4.ª á la 6.ª la base de población de Tarragona tiene por origen y causa segun se depende de los mismos informes emitidos la crisis económica porque atraviesa todo el país, sin que medie ninguna circunstancia verdaderamente atendible que haga á la nombrada población, víctima especial de dicha crisis general. — Ahora bien, un estado anormal en la vida económica de tola España, podría dar lugar, en todo caso á disposiciones generales que beneficien á todo

el país; pero en modo alguno, á constituir en favor de ninguna población privilegios ó ventajas de que no gozan otras mas modestas y á quienes por sus circunstancias especiales, ha de afectar necesariamente más, la indicada anomalidad. — Y como por otra parte el proponer una reforma completa de las bases tributarias vieneses se hace imposible, no solo por su inopportunidad como directamente alega la Dirección general de Contribucions, sinó tambien por carecerse de los datos necesarios. — El Consejo entiende que procede desestimar la solicitud de la Cámara de Comercio y el Centro Industrial de Tarragona. — Y habiéndose conformado S. M. el Rey (Q. D. G.), con el preinserto dictamen, se ha servido resolver como en el mismo se propone. — De Real orden lo digo á V. S. para su conocimiento y demás efectos.

Lo que traslado á V. para su conocimiento y efectos consiguientes. Dios guarde á V. muchos años.

Tarragona 6 de Agosto de 1902.— P. Y., Jaime Fontan.

Sr. Presidente del Centro Industrial de esta Capital.

Per si hi hagué qui a l'Ajuntament s'ocupés de l'assumpto de l'ayqua, de de las afòras. Un dels regidors amich nostre, digué en la sessió del dimecres que'l caudal màxim d'ayqua que vé a Tarragona és d'unas 700 plomas y com l'Ajuntament prengué fà temps l'acort de que no's dongués ayqua a las afòras mentren lo caudal no arribés a 800 plomas, dit está que resulta ilegal que ayvuy se'n dongui.

Entenèm, és molt de rahó lo que va demanar dit regidor, o sia que lo primer és donar la dotació completa als que tenen l'ayqua en propietat y despresa que s'atengui com és degut als serveys deregar carrers y arbrat, donchs dóna pena veurer lo descuidat y plé de pols que està aquell y encara més veurer com se van morint los arbres.

Ara, si despresa d'atendre los esmentats serveys y de cumplir ab los propietaris, sobreys ayqua, just fóra que se'n dongués a las afòras per regar los jardines.

Veurem si'l Sr. Alcalde cumplirá lo que prometé al contestar a n'aquell regidor, y mentren esperém això, recomanem al Sr. Pallarès tinguí present que'l poble li agrahirà més que posi tot son cuidado en organizar botos serveys de rego y neteja de carrers, que no en procurar solzament pagar comptes vells o morts que ha deixat algú antecessor d'ell.

La brigada municipal s'occupa actualment en acabar los rechs de pedra picada peral rego dels arbres del Passeig de St. Antoni. Ja comenza a ésser hora de que dita obra se acabi, puig fà anys que està començada.

Dimars passat, festivitat de Santa Clara, celebrá la primera comunió en l'Iglesia del Sant Hospital, lo fill segon de nostre benvolgut amich l'advocat D. Joseph Ventosa y Marqués.

Ab dit motiu la distingida familia del Sr. Ventosa costejá una solemne funció religiosa á la que hi assistiren gran nombre de personas que s'honoraren ab sa amistat.

Un èxit complet fóu peral distingit artista tarragoní D. Joseph Sabater, lo concert de piano que doná lo dimecres passat en la societat «Círcol de Tarragona».

La nombrosa concurrencia que hi assistí pogué apreciar los grans adelants que en poch temps ha fet nostre amich Sr. Sabater y'l felicitá corralment com ho fém nosaltres esperant que á sa tornada de Paris, ahont va ar a perfeccionar sos estudis, se'n mostrará una verdadera notabilitat, puig gayre bé de tal pot ja ésser calificat avuy en dia.

Aquest any las festas de St. Magí quedarán reduïdes a las funcions religiosas, la professió y castell de focs artificials al Pla de la Sèu.

Poch atractiu ofereixen donchs pera vingan forasters.

Ja que'l regidor Sr. Cuchi (M.) tan gelós se mostra dol prestigi de l'Ajuntament y combat ab tant calor l'inge-

AVÍS PACIÁ MANUEL

participa á sa nombrosa clientela y al públich en general, que ha trasladat son Establiment á la mateixa Rambla de Sant Joan, n.º 50, entressol; demunt de la tenda «Las Baleares», ahont los ofereix son esmerat servei al mateix temps que prèus molt econòmics.

Especialitat en abrichs de senyoras

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixable de l'minent Dr. Aza, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MDALTIAS DE LA PELL Y MALALTIAS CRÓNICAS

CONSULTA DE 11 Á 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remed pera la prompte y segura curació de totes las malaltias del

VENTRELL

per crònics que són, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

COLEGI PROVINCIAL

BATXILLERAT

BAIX DIRECCIÓ DEL PROFESSORAT OFICIAL A L'INSTITUT

COMERS IDIOMAS

PRIMERA ENSEÑANZA

Parvuls.-Elemental.-Superior

AGRIMENSURA

Dibaix.-Llissions de eosas

TENEDURIA PRACTICA

Caleül mercantil

Composició y istil.-Caligrafia

FUNDAT AL 1888

TARRAGONA.-Aforas de Sant Francesch.-TARRAGONA

Ibarra y C. a de Sevilla
Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 21 de Agost lo vapor Cabo Quejo son capitá D. Pere de Beascochea, admetenent cárrega y passagers pera els citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Comp. Cartagenera Navegació

Pera Londres y Newcastle ou Tyne, sortirà d'aquest port del 22 al 23 de Agost lo vapor Sta. Florentina admetenent cárrega y pa s. satgers.

Son agent: D. Josep M. Ricomá.

SVENSKA LLOYD

LÍNIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG

SERVEI BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA ILS PORTS ESCANDINAUS

Lo vapor suech Málaga sortirà del 18 al 19 de Agost admetent, cárrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundsvall Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxa sos agents Srs. Boada germans.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans y ráplits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grau, Martos, Cabanil y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera Marsella y Génova los dimars de cada setmana.

Pera Niza, Porto Marzio, Onglia y Liorna los dimars de cada quinzena.

Pera Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Directament pera Cette sortidas setmanals tota època del any.

S'admet passatge y cárrega á nolis reduits.

S'admet cárrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venezia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatas, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbord a Génova.

Agents: D. Antoni Más y March

Tarragona, Piazza d'Olivera, 1, Tarragona, Teléfono núm.

Compte de Rius, 11, pral.

Forn de courer pá

Se'n ven un acreditat y ab tots sos

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofríà desde més de un any de una escrofulacriònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presentan per aquests cassos, vaig enseñar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloni**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch asssegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de les viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmiloratbles resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de **Citorcò-nemènia**, amb irregularitat en la menstruació, mancadura de gana y de forces, valg prescriurel lo **Xarop Climent marca SALUD**, y forep assombrosos los resultats, doncs, en poch temps cobrà appetit y forces y se li regularisaren les regles.—**Dr. Letamendi**.

Ovi Lecitina Gioi

Serveys de la Companya Trasatlàntica

DE FERROVIA

BARCELONA

DE FERROVIA

DE FERROVIA